

ARKISTONHOITAJAN ARKKI: KONTKAS-IDENTITEETTI – ONKO SELLAISTA?

Viime sukuhallituksen kokouksen jälkeen ja matkalla Korsosta kotiin puhuimme Kontkas-identiteetistä. Onko sitä? Onko сувulla jotain sellaista yhteistä, mikä olisi nimenomaista juuri meille, Kontkasille; onko sellaisia luonteenpiirteitä, suhtautumis- ja reagoititapoja, ulkonäköpiirteitä ym. asioita, joiden voisi sanoa yhdistävän, jopa leimaavan meitä Kontkasia? Juhani, kokouksen puheenjohtaja, kysäisi, miten saisimme kaivettua sellaista esiin ja suvun yhteiseksi perinnöksi, ja me Jolkkosen Ullan kanssa jatkoimme asian pohdiskelua.

Tarinoistahan sukuidentiteetti syntyy, pikkuhiljaa eri sukuhaaroista kootuista jutuista, henkilökuvista, šuakkunoista. Tarinat tuovat esiin merkittäviä tapahtumia, huvittavia sattumuksia, elämänkulun käännekohtia ja sukumme esi-isien elinoloja ja suhtautumistapoja. Tietysti tarinat on suhteutettava aikaansa, esimerkiksi 1800-luvulla tai sotien aikana vallinneet olot on hyvä samalla tiedostaa, kun tulkitsee erilaisia kertomuksia.

Pohdiskellessamme meille kehkeytyi jo jonkinlainen lista suvun yhteisistä piirteistä. Ensinnäkin Kontkasten ulkonäössä on kaksi vallitsevaa suuntaa: hoikat, vaaleat, sinisilmäiset lyhyenlännät perisuomalaishabituksiset ja tummat, tuuheatukkaiset, usein ruskeasilmäiset ja joskus tukevarunkoiset slaavilaistyyppiset suvun jäsenet. Molemmille on yhteistä ja yleistä suhteellisen voimakkaasti profiilia hallitseva nenä. Tämä tuulenhalkaisija on yleensä pitkä, suora, melkoisen ulkoneva ja saattaapa vähän vinksottaakin – joka tapauksessa se näyttää jatkuvan ja jatkuvan, kunnes se yhtäkkiä putoaakin kohti suuta (eräs ulkopuolisen kuvaus omasta nenästani). Varsinkin vaaleat tyypit ovat usein notkeita ja urheilullisia, ainakin Ullan mukaan. Slaavilaistyyppin tumma tukka harmaantuu nopeasti, mutta hopeaisesti, vahvuutensa ja kiiltonsa säilyttäen, varsinkin naisilla. Slaavilaistyyppin miehillä taas on usein viikset ja he muistuttavat erehdyttävästi venäläistä kasakkaa. - Tästäpä tulikin mieleeni vaikutelmamme ensimmäisestä sukukokouksesta: poikapuolisten lähiserkkujemme näköisiä miehiä oli useita, nykyinen kunniapuheenjohtajamme Voitto mukaan lukien, ja peremmälle saliin päästyämme olimme sisareni kanssa tömähtää pyrstöillemme, kun näimme aivan kuolleen tätini näköisen ikääntyneen naisen. Jälkeenpäin olemme harmitelleet, ettei silloin tullut mentyä juttelemaan, sillä tätä näköissisarta emme ole valitettavasti enää sukukokouksista bonganneet.

Kontkasten luonteenpiirteistä listasimme ensimmäisiksi pari hyvää: sitkeyden, peräänantamattomuuden, sisukkaan pyrkimyksen kohti parempaa elämää eli vaikeuksien voittamisen kyvyn sekä hyvänä apuna siinä huumorintajun, hyvän tilannetajun ja ihmisen toiminnan huvittavien piirteiden huomaamisen rankoissakin tilanteissa. Huonoista luonteenpiirteistä edelliseen kiinteästi liittyvä on tietysti itsepäisyys ja ”törriytymisen” taipumus. Sisarukset saattavat heittäytyä toisilleen tykkänään puhumattomiksi tai veljekset suuttua perintökiistoissaan niin, että yksi alkaa purkaa kirvein ja hamaroin kotitaloa osaperinnöiksi. Huonoja suvun taipumuksia on tietysti myös helpohko lankeemus viinan kiroihin. Yleistä terveydentilaa miettiessämme totesimme hengitystiesairauksien olevan niitä yleisimpiä.

Kontkasten sukuvaakunassa korostuu menneiltä vuosilta hevosiin liittyvä harrastus. Kontkaset ovat olleet myös käteviä käsistään, nopeita oppimaan sekä hanakoita osallistumaan omalta osaltaan yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen, viemään asioita eteenpäin, joista taidoista suvussa on varmasti paljon näyttöjä ja tarinoita. Eteenpäin pyrkivyyks näkyy mm. siinä, että suvussa koulutuksen merkitys on maatalousvaltaisesta teolliseen ja jälkiteolliseen yhteiskuntaan siirryttäessä ymmärretty hyvin: lapset on koulutettu hyvin, usein käytännöllisiin ammatteihin, jotkut on pukattu pitemmälle opin tielle. Olisi mielenkiintoista listata ammattien kirjo ja tarkastella niiden edellyttämiä

taipumuksia, lahjakkuuksia ja luonteenpiirteitä. Voitaisiko niistä tehdä joitain yleisiä ja yhteisiä päätelmiä siitä, minkätyyppisiin askareisiin Kontkas-suku eritoten tarttuu, millaisiin töihin ja harrastuksiin hakeutuu.

Sukuidenteettiä, joka poikkeaisi (edukseen tietysti) muista suvuista, ei ole helppoa hakea eikä löytää; olemmehan niin monenkirjavia kaikki – onneksemme! Geneettinen kartasto on tietyiltä osiltaan yhtenevä, mutta miten sen vaikutukset ilmenevät ja näkyvät suvun jäsenten arkielämässä, on jo kokonaan toinen juttu. (Esimerkiksi omaa isääni olen kuullut kutsutun nuorena tummaksi pojaksi ja keksijäpelleksi, ja hänen kättensä jälkiä voin edelleenkin muistella tai jopa ihaila omassa kodissani.) Arkielämästä voimme siis piirtää kuvaa ainoastaan mainittujen juttujen, tarinoiden, kaskujen ja jäljelle jääneiden töiden – kaikkien suvun yhteisten kertomusten avulla. Vaikka šuakkunat ovat usein värittyneitä, liioiteltuja, lyhentyneitä ja saattavat olla alkuperäisestä tositilanteestaan jo aika kaukana, ne henkivät sitä Kontkas-perintöä, jonka sukumme esi-isät ovat meille jättäneet. Se perintö kannattaa kyllä kerätä talteen, sillä onhan niin, että se, joka tuntee kunnolla juurensa, ymmärtää myös itseään paremmin.

Laittaakaapa siis sukujuttuja tulemaan tänne uuden arkistonhoitajan aarrearkkuun! Alamme koota tarina-aineistoa tulevaa sukukirjaamme varten. Näin voimme yhdessä tuumin penkoa sitä sukuidenteettiä yhteisten juttujemme juurista!

Lähtämienne juttujen ei tarvitse olla mitenkään hienosti kirjoitettuja, riittää, että niissä kerrotaan tositarinoita tai tarinoita sukumme arjesta, joko menneestä tai nykyisestä. Jutut voivat olla myös nauhoituksia tai haastatteluita. Sukuseura lainaa sanelukoneita. Sukukirjan toimituskunta stilisoi sitten kaikki jutut painokuntoon. Juttunne voivat olla siis tapahtumia, sattumuksia, kaskuja, elämäkertoja, tarinoita sukuhaaran kohtaloista, suvun jäsenten kirjoituksia, kirjeitä, mitä tahansa kiinnostavaa, mitä vain suullinen tai kirjallinen muisti- ja muistoperintönne omasta sukuhaarastanne kertoo. Valokuvat (digitaaliset, paperiset tai negatiivit) kuvaselostuksineen ovat erittäin tervetulleita; kuva-aineisto tallennetaan ja palautetaan takaisin lähettäjäille.

Uudet suvun jäsenet ja tutkijat, ottakaa reippaasti yhteyttä minuun tai muihin hallituksen jäseniin! Sukuseura lainaa teille suomennetut metrikkirjat ja perehdyttää jo valmistuneiden sukutaulujen tarkasteluun.

Vanhat sukumme jäsenet, täydentäkää olemassa olevia sukutaulujanne ajan tasalle lähettämällä minulle uusia tuoreita tietoja.

Erittäin hyvän työn sukutietojemme keräämisessä ja arkistoinnissa vuosien ajan ovat tehneet ansiokkaasti toimineet edeltäjäni Maire Paavilainen ja Osmo Turunen. Heille suuret kiitokset meidän kaikkien hyväksi tehdystä työstä! Osmo on luvannut auttaa nyt minut, noviisin, alkuun tällä arkistonhoitajan vaativalla tiellä.

Postianne odotellen:

[Erja Karvinen](#)
Kylväjänkatu 7
80100 JOENSUU